

EPT-verkoston vuosi 2020

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN
JÄRJESTÖVERKOSTO

Sisältö

Katsaus vuoteen 2020	2
Kansalaisviestintä	3
Edunvalvonta	7
Koulutus	11
Yhteiskehittäminen	13
Koronan vaikutukset ja toimet verkostossa	15
Verkosto lukuina 2020	16

Katsaus vuoteen 2020

EPT-verkoston uusi strategia otettiin käyttöön vuonna 2019. Strategia on voimassa vuoteen 2022 ja siinä on neljä toimintakokonaisuutta; kansalaisviestintä, edunvalvonta, koulutus sekä yhteiskehittäminen.

Verkoston missiona on tehdä tuloksekasta ja puhuttelevaa ehkäisevää päihdetyötä. Visiona on yhteiskunta, jossa jokaisella on mahdollisuus elää omaa parasta mahdollista arkeaan.

Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkoston toiminta yhdistää 56 järjestöä, jotka ehkäisevät ja vähentävät päihdehaittoja. Verkostoon kuuluminen vahvistaa jäsenten osaamista ja asiantuntijuutta sekä lisää kehittämis- ja vaikuttamistyön laatua.

Koordinaatiossa työskentelee 4 henkilöä: yksikön päällikkö, asiantuntija, suunnittelija ja viestinnän asiantuntija. Työntekijät suunnittelevat, toteuttavat sekä kehittävät toimia yhdessä verkoston järjestöjen kanssa. Verkoston toimintaa koordinoi EHYT ry ja rahoittaa STEA.

Koordinaatioyksikön työ jakaantuu strategian mukaisesti neljään kokonaisuuteen: kansalaisviestintään, edunvalvontaan, koulutukseen sekä yhteiskehittämiseen.

Verkostossa toimi 2020 7 työryhmää (koulutustyöryhmä, huumetyöryhmä, viestintätyöryhmä, lastensuojelutyöryhmä, SuomiAreena -ryhmä, Kaikkien kaupunki -työryhmä ja Kuntavaalityöryhmä), sekä PUJO (työryhmien puheenjohtajisto) ja järjestöjohtajat (kaikkien jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajat). Verkoston jäsenet kokoontuivat vuoden aikana 70 kertaa.

Kansalaisviestintä

Ihmiset motivoituvat oman ja

lähiyhteisönsä hyvinvoinnin vaalimisesta.

Tipattoman tammikuun teemana oli Löydä uusia tottumuksia. Kampanjassa kannustettiin löytämään uusia tottumuksia tilanteisiin, joihin on perinteisesti liittynyt alkoholi. Tällaisia ovat esimerkiksi after work -skumpat ja saunan jälkeiset oluet. Kampanja herätti miettimään, mitä uusia tottumuksia voisi löytyä alkoholin tilalle. Vuoden 2020 kampanjalla haluttiin tavoitella erityisesti nuoria aikuisia miehiä, koska kohderymä viettää tipatonta harvoin. Kohderyhmää tavoitettiin hyvin somessa ja keskustelu kävi vilkkaana.

Osana kampanjaa EPT-verkosto ja Helsingin Yliopistollinen sairaala HUS toteuttivat yhteistyössä 7 Tipattoman pop-up pistettä Uudenmaan sairaaloissa. Samalla jaettiin puheeksioton materiaalia HUS henkilökunnalle ja keskusteltiin pisteillä poikenneiden potilaiden ja omaisten kanssa Tipattomasta ja alkoholi-aiheista.

Kantar TNS Gallupin (1000 henkilöä) mukaan Tipatonta vietti 18 % alkoholia käyttävistä aikuisista suomalaisista,

mikä oli 5 prosenttiyksikköä enemmän kuin 2019. Kampanja sai paljon näkyvyyttä mediassa ja sen pääviesti näkyi toimituksellisessa mediassa hyvin (260 osumaa).

Somessa videot ja somekuvat tavoittivat moninkertaisen määrän yleisöä vuoteen 2019 verrattuna. Kampanjavidiot hyväksyttiin näytettäväksi YLE:n tv-kanavilla (1,5, miljoonaa katsomiskertaa). Tipaton tammikuu oli myös teemana YLE:n All Points North -podcastissa.

Tipaton-kampanja 2020 suunniteltiin ja valmisteltiin yhteistyössä EPT-verkoston Viestintätyöryhmän kanssa (18 järjestön edustus). Kampanjaan lähti mukaan kaksi uutta viestintäyhteistyökumppania, joista toinen oli brittiläinen Club Soda-liike, joka toi kampanjaan kansainvälistä näkökulmaa. Lisäksi Tipattoman viestintäyhteistyökumppaneina jatkoivat vuodelta 2019 HUS, Työeläkeyhtiö ELO, THL ja Aluehallintovirastot.

Kampanjamateriaalia tuotettiin erityisesti sähköisiin kanaviin ja verkoston sekä kumppanien käyttöön. Vuonna 2020 valmistauduttiin myös seuraavan vuoden kampanjaan. Tammikuussa 2021 vietettävää tipatonta markkinoitiin ensimmäisillä Tipaton etkoilla, jossa puhujana toimi Sampo Marjomaa. Etkoilla käsiteltiin huumorin kautta alkoholikulttuuria eri näkökulmista ja kerrotiin lisää vuoden 2021 kampanjasta. Etkoille osallistui 45 henkilöä, mukana kuntien ja kaupunkien edustajia sekä EPT-verkoston jäseniä.

Koronapandemian alkukuukausina verkostolle tuli tietoon PAKKA-toiminnassa ja alueilla esiin noussut huoli alkoholin lisääntyneestä käytöstä. Verkostossa ideoitiin Tarviinko mä tän? -kampanja, johon järjestöt saivat lähettää huolenaiheitaan ja erityisesti alkoholin riskikäyttöön liittyviä teemoja. Teemoista teetettiin 10 somekuvaa ja kolme julistetta, joita voi hyödyntää osana alueellista ehkäisevää työtä ja paikallisia kampanjoita.

Kampanja sai hyvin seuraajia uudeksi kampanjaksi. Kampanjan Facebook-sivulla kävi 75 700 kävijää 22.4.-31.5. välisenä aikana ja verkkosivu tarviinkomatan.fi sai 949 katselua. Kampanjan materiaalia ja verkkosivut julkaistiin myös ruotsin ja englannin kielellä. Kampanja jatkuu huhtikuussa 2021.

EPT-viikon teemana oli kannabis, ja viikon aikana haluttiin kannustaa avoimeen keskusteluun kannabiksesta. Tavoitteena oli, että varsinkin nuoret aikuiset voisivat pohtia omaan tai kaverin kannabiksen käyttöön liittyviä ajatuksia ja huolia. Ammattilaisille tarjottiin tukea ja erilaista materiaalia, kuten asiantuntija-artikkelit, huoneentaulu ja some-materiaalit ja materiaalia puheeksioton tueksi. Kannabis, kuten päihhteet muutenkin, on usein hankala ja arka aihe ottaa puheeksi.

Viikon suunnitteluun ja materiaalien valmisteluun osallistui kohderyhmää edustavia nuoria aikuisia. Teemaviikolle tuotettiin ensimmäistä kertaa oma podcast, jossa nuoret aikuiset keskustelevat rehellisesti ja avoimesti kannabiksen käytöstä, haitoista ja sosiaalisesta paineesta käyttöön liittyen. Podcastista tuli erittäin hyvä kokonaisuus päihdekasvatuksen näkökulmasta.

Palautteen perusteella EPT-viikko kohdentui tavoitellulle kohderyhmälle hyvin (ammattilaisten kautta nuorille aikuisille). Palautteissa annettiin kiitosta selkeistä ydinviesteistä ja niihin liittyvästä materiaalista, ulkoasusta, aihevalinnasta, sekä podcastista uutena avauksena. Palautteena annettiin myös, että juuri tämän tyylistä materiaalia verkoston jäsenet hyödyntävät mielellään ja kokevat sen tukevan toimintaansa.

Erityisen onnistunutta oli Metropolia AMK:n kanssa tehty viestintäyhteistyö sekä kampanjamateriaalit oppilashuollon työryhmille ja opiskelijoille. Myös HADIYA-hankkeen kanssa tehty blogi ja somekuvien kääntäminen somaliksi ja arabiaksi sai paljon hyvää palautetta. Kampanjan muita yhteistyökumppaneita olivat Nyyti ry, Liikenneturva, THL ja Aluehallintovirastot.

Huumetyöryhmän Ei tuomita-kampanja ja Kaikkien kaupunki-kampanja yhdistettiin huumetyöryhmän toiveesta yhdeksi kaupunkiturvallisuutta, -viihtyvyyttä ja päihteiden käyttöä käsitteleväksi Kaikkien kaupunki-kampanjaksi. Kampanja toteutettiin Oulussa 30.11–4.12. välisenä aikana. Kampanja suunniteltiin ja tehtiin kaikille avoimessa työryhmässä. Mukaan ilmoittautui 8 EPT-verkoston järjestöä ja tämän lisäksi edustajat THL:stä, AVI:sta ja Oulun kaupungista.

Kampanjaan saatiin mukaan hyvin myös paikallisia yhteistyökumppaneita: Nuorten ystävät ry ja A-klinikkasäätiön Katuklinikka, jonka asiakkailta kerättiin ajatuksia päihteistä ja kaupunkiturvallisuudesta, Oulun kaupunginkirjasto ja hyvinvointipalvelut, Kauppakeskus Valkea, Mun Oulu-verkkolehti ja Turvallinen Oulu-hanke.

Vuoden 2020 teema ”Sama kaupunki, monta käyttötapaa” hahmoteltiin kampanjan työryhmässä yhteistyössä kampanjaan palkatun mainostoimisto 358:n kanssa, joka suunnitteli kampanjalle myös uuden visuaalisen ilmeen. Teemalla haluttiin nostaa esille etenkin julkisessa tilassa aikaa viettävien päihteitä käyttävien ihmisten tapaa käyttää kaupunkia ja kiinnittää huomiota siihen, että heillä ei ole tarjolla välttämättä muita mahdollisuuksia.

Kampanja sisälsi verkkosivun, teemaa käsittelevää viestintämateriaalia (kaksi vierailijablogia ja kolme omaa tekstiä), kolme julistetta, mainostauluja kauppakeskuksessa, valokuvauskilpailun ja blogeja. EHYT ry teki kampanjalle nuorille suunnatun videon (1612 katsomiskertaa). Tämän lisäksi kampanjan yhteydessä julkaistiin huumetyöryhmän ideoima ja koordinaation toteuttama stigman käsitettä koskeva huoneentaulu, jota on tarkoitus hyödyntää tulevina vuosina sekä Kaikkien kaupunki-kampanjassa että muussa EPT-työssä.

Tarkoitus oli myös järjestää paneeli kauppakeskus Valkeassa, johon oli lupautunut puhujiksi seudun järjestöjä ja Oulun kaupungin edustajia ja juontajaksi Sampo Marjomaa. Tapahtuma jouduttiin kuitenkin perumaan koronaepidemian siirryttyä leviämisvaiheeseen Oulussa marraskuun lopussa.

Kauppakeskuksen ja kaupungin kanssa sovittiin kokonaisuuteen kuuluvasta henkilöstökoulutuksesta, joka pidetään vuonna 2021. Palautteessa kampanja sai hyvää palautetta sen toteuttamisen aikana tehdystä yhteistyöstä ja hyvistä materiaaleista. Paikallisten tapahtumien peruuntumista harmiteltiin ja tulevina vuosina paikallista väriä toivottaisiin mukaan entistä enemmän. Suunnittelun toivottiin alkavan hieman aikaisemmin. Kampanjassa tullaan miettimään vuonna 2021 erityisesti sitä, miten suuri yleisö saadaan mukaan.

ept-verkosto.fi/tarviinkomatan

Edunvalvonta

Lainsäädäntö ja palvelujärjestelmä tukevat

terveyttä ja hyvinvointia edistäviä valintoja ja ehkäisevää

päihdetyötä.

EPT-verkostolla on ollut kaksi suurta vaikuttamistyön kohdetta, johon sekä verkosto että järjestöt erikseen ovat vaikuttaneet. Hallitusohjelmaan kirjattua päihde- ja mielenterveysstrategiaa työstettiin sekä itsenäisesti että STM:n ja THL:n pyöreän pöydän keskusteluissa.

Hallitusohjelmassa mainittuun päihdestrategian valmistelutyöhön valmistauduttiin tekemällä kysely EPT-verkoston ja PÄIVYT:n järjestöille sekä asiantuntijoille (26 vastaajaa). Pyyntö valmistelutyöstä tuli perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiurulta. Vastauksien perusteella koottiin suuntaviivoja päihdestrategialle. Kattavan kyselyn perustella hahmoteltiin kaksi keskeistä kehittämiskohdetta: ehkäisevän päihdetyön toimintaresurssit tulee nostaa lain vaatimalle tasolle ja päihdehoidossa on pyrittävä ihmislähtöisyyteen ja integraatioon.

Koonti luovutettiin STM:n strategiaa valmisteleville virkamiehille ja julkaistiin tammikuussa 2020. Järjestöihin levitettiin lisäksi STM:n kyselyä päihde- ja mielen-terveysstrategiasta ja erityisesti

huumausaineisiin liittyvistä teemoista.

Toinen merkittävä työ päihdestrategian valmistelun lisäksi oli Ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelman päivittäminen yhdessä THL:n ja AVI:en kanssa. Verkoston edustaja osallistui ohjelman päivitystä edeltävän kuntakyselyn laatimiseen sekä järjestökyselyn tekoon. Verkosto sai kyselyyn lisäkysymyksen koskien verkoston toimintaa. Päivitettyyn toimintaohjelmaan sekä sen toteuttamissuunnitelmaan tuli useita verkoston tuotoksia ja toimia, kuten EPT-viikon materiaalit ammattilaisille, verkoston järjestämät koulutukset ja Tarviinko mä tän? -kampanja.

Toimintaohjelma tullaan lisäämään päihdestrategiaan, joka tullaan julkaisemaan keväällä 2021. Ennakkotiedon mukaan strategiassa tulee näkymään teemana ainakin päihteiden käyttäjien kokemaa stigmaa ja sen lieventäminen, joka on ollut keskeinen teema verkoston vaikuttamistyössä ja näkynyt esimerkiksi verkoston blogeissa ja materiaaleissa sekä kampanjoissa. Kuntavaaleihin valmistauduttiin

perustamalla vaalityöryhmä ja kartoittamalla sekä EPT-verkoston että EHYT ry:n järjestöjen kantoja ja kiinnostusta vaalityöhön. Vastauksia tuli 36, ja niiden pohjalta kampanjaan otetaan kärjiksi riittävät resurssit ehkäisevään päihdetyöhön kunnissa, ehkäisevän työn keinovalikoima sekä järjestöjen tuki kunnissa. Vaalit ovat huhtikuussa 2021.

Suomi Areena-työryhmä jatkoi työskentelyään, vaikka vuoden 2020 tapahtuma Porissa peruttiin kokonaan. Alun perin keskustelutilaisuus piti järjestää yhdessä AVI:en kanssa teemalla kestävä kaupunki. Tapahtuma kuitenkin siirtyi vuodelle 2021 ja ennakkotiedon mukaan se pidetään mahdollisesti etänä. Aluehallintoviraston jättäydyttyä pois, verkosto on linjannut, että verkosto ei osallistu tapahtumaan, mikäli se järjestetään etänä.

Kaiken kaikkiaan verkosto valmisteli viisi lausuntoa ja kannanottoa. Alkuvuodesta valmisteltiin lausunto Aivot ja mieli -konsensuslausumasta. Tarkoituksena oli saada mukaan lisää ehkäisevää päihdetyötä koskevaa sisältöä. Sisältöä ei muutettu. Verkosto kirjoitti lisäksi Palveluvalikoimaneuvostolle lausunnot tupakoinnin lopettamisen elintapaohjauksesta sekä alkoholiriippuvuuden psykososiaalisista menetelmistä. Joulukuussa kirjoitettiin vielä lyhyt lausunto Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisy tavoiteohjelmasta. Huhtikuun lopussa

kirjoitettiin kannanotto alkoholin ulosmyynnin laajentamisen estämiseksi. Ulosmyyntiä ei ole laajennettu vuoden 2020 aikana.

Verkoston asiantuntija kutsuttiin THL:n huumekuolemaryhmän jäseneksi toukokuussa. Ryhmän tavoitteena on kehittää uusia toimintamalleja huumekuolemien ehkäisyyn. Tarkoituksena on nostaa esille erityisesti EPT-verkoston jäsenjärjestöjen tärkeää roolia kuolemien ehkäisyssä. Verkoston edustajia on myös C-hepatiittityöryhmässä, SOSTE:n Hyte-verkostossa, PÄIVYT:issä ja SOSTE:n ruotsinkielisessä verkostossa sekä rahapeli-verkostossa. Lisäksi verkoston asiantuntija on kahden eri hankkeen ohjausryhmässä (Tukikohtary ja A-klinikkasäätiö).

Tapaturmatyöhön panostettiin osallistumalla erilaisiin verkostoihin ja toimintoihin. Verkostolla on edustus kahdeksassa ryhmässä ja verkoston ehdotuksesta vuoden 2021 tapaturmatyön teemana on alkoholi. Teema näkyy etenkin Tapaturmapäivänä, joka järjestetään aina perjantaina 13. päivä.

Verkosto tuotti päättäjien ja ammattilaisten työkaluksi kaksi materiaalia. Stigma-huoneentaulua suunniteltiin yhdessä verkoston järjestöjen kanssa työpajassa elokuussa, jossa osallistujat miettivät stigman ja päihteidenkäytön yhteyttä sekä syrjinnän mekaniikkaa. Lopputuloksena tehtiin ja painatettiin

huoneentaulu, joka toimii ohjenuorana teeman käsittelyyn. Toinen materiaali perustui alkuvuodesta käytyyn julkiseen keskusteluun käyttöhuoneista. Huumetyöryhmä valmisti aineiston pohjalta esitteen käyttöhuoneista, joka julkaistaan vuonna 2021. Teemaa käsiteltiin myös Helsingin yöluotsin kanssa käydyssä keskustelussa kesäkuussa. Tällä hetkellä käyttöhuonekeskustelu on laantunut hetkeksi koronapandemian takia, mutta aiheeseen tullaan varmasti palaamaan.

Verkosto osallistui aktiivisesti järjestörahoitustakoskevaan julkiseen keskusteluun ennen budjettiriihää nostamalla esiin järjestötyön tärkeyttä. Viestinnän valmisteluun (artikkeli, tiedote, uutiskirje, verkkosivu, somekampanjan kuvat) osallistui 25 verkoston järjestöä. Heidän kanssaan laadittiin yhteistyössä EPT-verkoston PUJO:n kanssa tiedote ja verkkoartikkeli koskien sote-järjestöjen työn merkitystä.

Keskustelu rahoituksesta pysyi varsin vilkkaana koko vuoden 2020 tuoden mukanaan myös somekeskusteluja, joissa järjestöjä saatettiin arvostella jopa asiattomaan sävyyn. Negatiivinen keskustelu koski usein järjestöjen rahoitusrakennetta, joka perustuu Veikkauksen tuottoihin ja STEA:n jakamaan rahaan. Verkoston kanta on, että rahapeliuudistukset tulee tehdä siten, etteivät haitat lisäännä. Esimerkiksi rahapelien hajasijoittelua tulee vähentää, ja tämän lisäksi tulee seurata ja arvioida, miten sijoittelu

vaikuttaa pelihaittojen kehittymiseen. Lisäksi tulee varmistaa peliyhtiölle kertyvän pelikäyttäytymistä koskevan datan käyttö haittojen seurannassa, tutkimuksessa ja rahapelien haitallisuuden arvioinnissa.

EPT-verkoston huumetyöryhmää pyydettiin tuotannon puolesta kumppaniksi huumeiden ongelmakäyttöä käsittelevän Lost Boys-dokumentin tiedottamiseen. Verkoston asiantuntija kokosi halukkaista työryhmän jäsenistä ”asiantuntijanyrkin”, jota toimittajien oli mahdollista lähestyä huumeisiin liittyvissä teemoissa. Vastaavia ”nyrkkejä” tullaan kokoamaan myös vastaisuudessa. Yhteistyön tuloksena Kipinä ry:n toiminnanjohtajaa Helena Syvärantaa haastateltiin MTV:n aamulähetyksessä elokuvan ensi-iltapäivänä 25.9. Syväranta nosti haastattelussaan esille huumeita käyttävien stigmaan ja marginaaliseen yhteiskunnalliseen asemaan liittyviä teemoja.

Vuoden aikana valmisteltiin neljä mielipidekirjoitusta, jotka kaikki julkistiin sanomalehdissä. Lastensuojelutyöryhmän mielipidekirjoitus lasten hyvinvoinnista koronaepidemian aikana julkaistiin HBL:ssä 3.4. Koordinaation asiantuntija ja huumetyöryhmän kahden jäsenjärjestön tekemä mielipidekirjoitus päihdehoidon saatavuudesta julkaistiin Helsingin Sanomissa 22.6. Lasten-suojelutyöryhmän toimesta

kirjoitettiin vielä kaksi mielipidekirjoitusta, 27.12. HBL ja 31.12. HS. aiheena oli alkoholin ostaminen alaikäisille. Allekirjoittajina olivat EPT-verkoston lastensuojelutyöryhmän puheenjohtaja Pia Sundell, EPT-verkoston puheenjohtaja Ulla Siimes sekä Förbundet Hem och skola i Finland toiminnanjohtaja Micaela Romantschuk.

Koulutus

Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten sekä päättäjien tieto ja ymmärrys päihdehaitoista sekä ehkäisevästä työstä vahvistuu.

Päihdepäivät-tapahtuma 27.–28.5. jouduttiin koronapandemian vuoksi perumaan ja sisällöt siirtämään vuodelle eteenpäin ajankohtaan 19.–20.5.2021. Tapahtuman teema, päihheet, mieli ja nuorten hyvinvointi, jatkuu tulevassa tapahtumassa, ja yhteistyökumppanina jatkaa MIELI ry. Kakki 29 seminaaria olivat halukkaita siirtämään seminaarinsa vuoteen 2021. Seminaareista 19 oli EPT-järjestöjen suunnittelemaa. Epävarman pandemiatilanteen vuoksi vuoden 2021 tapahtuma päätettiin toteuttaa kokonaan verkossa. Tämän vuoksi ohjelmatarjontaa piti supistaa. Kaiken kaikkiaan tapahtumaan jäi 16 seminaaria ja poisjääneille esityksille annettiin mahdollisuus esitellä toimintaansa miniseminaareissa. Tapahtuman liput sekä messupisteet oli mahdollista siirtää tai peruuttaa.

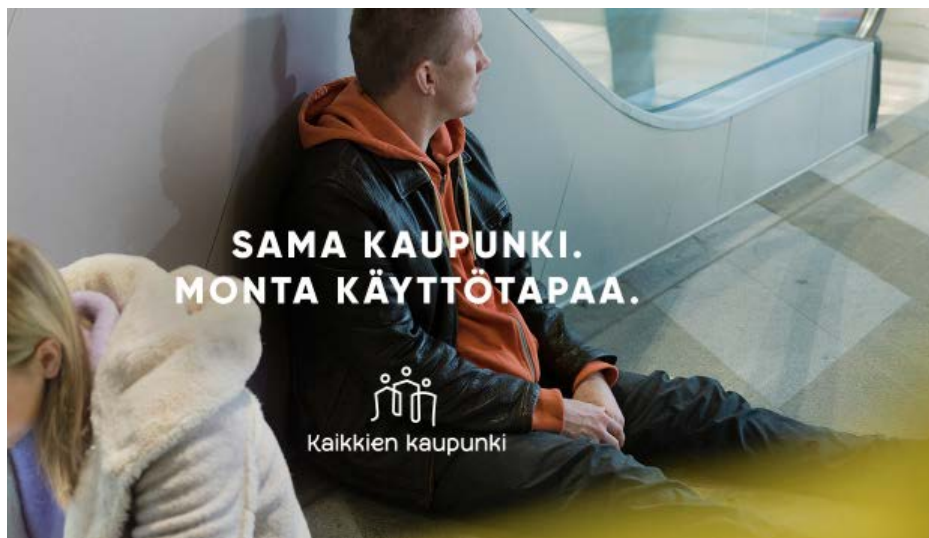
Kevään tapahtuman peruutuksen vuoksi syksyyn haluttiin tuoda siivu tapahtuman tunnelmaa kaikille päihdeaiheista kiinnostuneille. Marraskuussa järjestettiin Virtuaaliset Päihdepäivät, jotka korvasivat myös suunnitellun EPT-verkoston yhteisen päivän, jossa järjestöt olisivat voineet tutustua toisiinsa paremmin. Viiden

päivän Virtuaalisilla Päihdepäivillä 9.–13.11. järjestettiin kuusi maksutonta seminaaria, jotka striimattiin liveinä verkkoon. Seminaareista neljä oli verkoston järjestämiä. Viikon avasi Vanhempainliiton toiminnanjohtaja ja EPT-verkoston puheenjohtaja Ulla Siimes. Tämän jälkeen professori Anne Birgitta Pessi piti alustuksen aiheesta empatia ja myötätunto. Ilmoittautuneita seminaareihin oli yhteensä 420 ja palaute oli erittäin hyvää. Osallistujista 82 % koki saaneensa seminaareista uutta tietoa.

Verkosto järjesti vuoden aikana myös sisäisiä koulutuksia järjestöille. Tammikuussa järjestöille esiteltiin M-brainilla teetetty tutkimus kannabiksesta käydystä somekeskustelusta, joka käytiin vuoden 2019 EPT-viikolla. Koronapandemian laajennuttua järjestöille pidettiin koulutus etäohjelmien ja -alustojen käytöstä 22.4. ja lokakuussa verkoston järjestöt osallistuivat yhteiseen Saavutettavuus somessa -koulutukseen. Molemmat koulutusaiheet tulivat verkoston toiveena ja koulutuksiin osallistui hyvin verkoston jäseniä: etäohjelmien koulutukseen 28 henkilöä ja

saavutettavuus somessa -koulutukseen 100 henkilöä. Verkoston viestintä- ja koulutustyöryhmä toteuttivat verkoston jäsenille 15.12. Trollaus ja maalittaminen somessa -miten toimia? -koulutuksen. Koulutukseen osallistui 79 jäsentä ja se keräsi hyvää palautetta. Jatkokoulutuksesta päätettiin helmikuulle 2021. Koulutus oli järjestötoimijoiden toive, sillä moni järjestö oli kokenut asiatonta kohtelua somessa ja koki tarvetta tuelle ja ohjeistukselle somessa käytävään keskusteluun. Koulutusten lisäksi järjestettiin kolme työpajaa: Tipaton tammikuu -työpaja, EPT-viikon työpaja ja stigmatyöpaja. Kaiken kaikkiaan koulutuksiin osallistui 313 henkilöä.

Keväällä koronaepidemian puhjettua Viestintätyöryhmä järjesti kerran viikossa etäkahvit, joissa järjestöviestijät vaihtoivat ajankohtaisia kuulumisia. Iltapäiväkahvit saivat hyvää palautetta ja niiden koettiin parantaneen tiedonkulkua kevään aikana.

Yhteiskehittäminen

Ajankohtaiset haasteet ja tarpeet muuttuvat ratkaisuiksi ja yhteiseksi toiminnaksi.

Verkoston puheenjohtaja on Ulla Siimes, joka on Suomen Vanhempainliiton toiminnanjohtaja. Varapuheenjohtajaksi valittiin alkuvuodesta 2020 toiminnanjohtaja Sami Teikko Koulutus Elämään -säätiöstä. Teikko on myös koulutustyöryhmän puheenjohtaja. Muita puheenjohtajistoon kuuluvia ovat Mirka Vainikka, Irti Huumeista ry:n toiminnanjohtaja (huumetyöryhmän pj), Pia Sundell, Barnavårdsföreningen rf:n toiminnanjohtaja (lastensuojelutyöryhmän pj), Anna-Liisa Karhula, Sininauhaliiton viestintäpäällikkö (viestintätyöryhmän pj), Mervi Hara, Suomen ASH toiminnanjohtaja, Juha Mikkonen, EHYT ry:n toiminnanjohtaja ja Marja Pakarinen, EHYT ry:n kehittämispäällikkö ja koordinaation esimies. Puheenjohtajisto kokoontui 8 kertaa vuonna 2020.

Verkosto kasvoi vuoden 2020 aikana 56:n järjestöön. Verkostoon liittyi uusina organisaatioina Sininauhasäätiö, Tunne Rintasi ry, Positiiviset ry ja Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry. Verkostossa toimii neljä pysyvää työryhmää: viestintä-,

koulutus, huume- ja lastensuojelutyöryhmät, joiden toiminta siirtyi kokonaan verkkoon vuonna 2020. Lisäksi kokoontuivat Kaikkien kaupunki -työryhmä, SuomiAreena-työryhmä ja Kuntavaalityöryhmä, myös kokonaan verkossa.

Työryhmissä suunniteltiin verkoston toimintaa ja kehitettiin materiaalia vaikuttamistyön tueksi. Työryhmät tekivät keskenään myös yhteistyötä ja esimerkiksi verkoston sisäisiä koulutuksia ja kannanottoja suunniteltiin yhteistyössä.

Verkoston järjestöt tapasivat toisiaan yhteensä 63:ssa eri kokouksessa ja osallistujia oli 503. Sekä kokousten määrä että osallistujamäärä kasvoi merkittävästi, mihin saattaa liittyä etäkokousten hyvä saavutettavuus ja matala osallistumiskynnys. Tämän vuoksi etäyhteyksien käyttöä tullaan suosimaan jatkossakin kasvokkaisten tapaamisten rinnalla ja yhteydessä.

Yhdessä järjestöjen asiantuntijoiden kanssa verkoston verkkosivuille tuotettiin vuoden aikana erittäin paljon sisältöä. Sivuille lisättiin

yhteensä 61 blogia, verkkoartikkeliä ja podcastia. Verkkosivuja luettiin 52 379 kertaa vuoden aikana ja sosiaalisessa mediassa tavoitettiin 521 280 henkilöä.

Verkostossa ei tällä hetkellä ole rahapelityöryhmää eikä tupakkatyöryhmää. Molemmilla aihealueilla on omat erittäin aktiiviset verkostonsa, joiden toiminta on tunnettua ja laajaa, minkä takia päällekkäisiä verkostoja ei kannata perustaa. EPT-verkoston asiantuntijat seuraavat rahapeliaihteita sekä tupakka-aihteita ja osallistuvat teemoja käsitteleviin erilaisiin ryhmiin sekä EHYT ry:n vastaavaan toimintaan.

Kokemuksia ja mielipiteitä toiminnasta kerättiin verkoston jäsenille lähetyllä kyselyllä. Palautetta saatiin 31 organisaatiosta. Palautteen mukaan 87 % järjestöistä koki verkostossa toimimisen hyödyllisenä ja piti verkoston ilmapiiriä hyvänä. 81 % vastaajista koki verkoston kehittyvän jatkuvasti ja 100 % vastaajista koki pääsevänsä halutessaan mukaan toimintaan. Vuosittain tehdyn kyselyn mukaan kaikissa mittareissa oli edellisvuotta parempi tulos, mikä on erittäin hieno asia ja kannustaa verkostoa kehittämään yhteistä toimintaa yhä paremmaksi.

Koronan vaikutukset ja toimenpiteet verkostossa

Verkosto pyrki vastaamaan nopeasti koronapandemian mukanaan tuomiin haasteisiin ja tarjoamaan kohderyhmilleen tietoa tarjolla olevista avun ja tuen muodoista.

- Verkkosivuille koottiin tilanteen mukaan päivittyvä artikkeli, jossa oli päivittyvää tietoa verkoston järjestöjen tarjoamista palveluista kriisin aikana. Artikkelin oli tammi-maaliskuun luetuin artikkeli EPT-verkoston sivuilla. Puolet verkoston järjestöistä lähetti tiedot tarjoamistaan palveluissa. On kuitenkin muistettava, että kaikki verkoston järjestöt eivät tarjoa näitä palveluita.
- Suomi Areena 2020 peruttiin. Yhteiset valmistelut oli jo aloitettu Aluehallintovirastojen kanssa, ja valmisteluun osallistui EHYT:n lisäksi kaksi EPT-verkoston järjestöä.
- Journalistiliiton ja Tiede- ja terveystoimittajien järjestämä Sanan Valta-seminaari peruttiin. Verkostolla olisi ollut seminaarissa kaksi työpajaa, jossa olisi kohdattu noin 40 toimittajaa. Aiheena olisi ollut päihteitä käyttävän ihmisen kohtaaminen ja haastattelu.
- Uutena toimintana tuotettiin yhdessä verkoston järjestöjen kanssa Tarviinko mä tän? -kampanja, jonka aiheena oli alkoholi ja poikkeustilanne. Tavoitteena oli muistuttaa alkoholin käyttöä ja alkoholiin liittyvistä riskeistä tilanteessa, jossa alkoholin kulutus siirtyi koteihin.
- Huhtikuussa järjestettiin verkoston jäsenille suunnattu koulutus, jonka aiheena oli erilaiset etäkokous ja -koulutusvälineet.
- Viestintätyöryhmä aloitti kerran viikossa etänä järjestettävät vapaamuotoiset tapaamiset, joissa käytiin läpi akuutteja viestinnän aiheita ja koronatilanteen vaikutuksia työryhmän jäsenten järjestöissä.
- Kaikkien kaupunki -kampanjasta peruttiin kaikki Ouluun suunnitellut yleisötapahtuma- ja sidosryhmätapaamiset.
- Päihdepäivät 2020 ja syksylle suunniteltu ”Verkoston päivä” peruttiin. Tilalle tehtiin Virtuaaliset päihdepäivät, joissa oli tarjolla kuusi maksutonta seminaaria ajankohtaisista päihdeaiheista.

Verkosto lukuina 2020

Verkoston järjestöt	56
Verkoston työryhmät	7
Verkoston sisäiset kokoukset	63
Osallistujat	503
Koulutukset ja seminaarit	25
Osallistujat	905
Yleisötilaisuudet	8
Osallistujat	407
Tiedotteet	13
Mediaosumat	299
Julkaistut mielipidekirjoitukset	4
Yhteiset lausunnot	5
Materiaalia päättäjille	2
Videoita (YouTube)	14
Videoiden katsomiskerrat	3311
Verkkosivun kävijät	52 379
Some-tavoitettavuus	521 280
TV-spotit (YLE)	1
Katsomiskerrat	1 500 000